

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.
Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Neprankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon št. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto K 24—
za pol leta „ 12—
za tri mesece „ 6—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5-20
za pol leta „ 2-60

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinosti“ za Primorsko

„V edinosti je moč!“

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.
Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5— vsaka nadaljna vrsta „ 2—
Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.
Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.
Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštoubranični račun št. 841.652.

Ministrski sestanek v Opatiji. Italija za primorske Italijane.

MILAN 16. (Izv.) »Corriere della Sera«, oziroma njegov specialni poročevalec v Opatiji piše o ministrskem sestanku sledeče: »Semkaj, namreč v Opatiji, prišle vesti o komentiranih italijanskega časopisa o ministrskem sestanku, so napravile tu, kakor je bilo naravno, velikanski vtisk. Vedelo se je že, da bo vprašanje postopanja z Italijani v Avstriji tvorilo znaten del razprav ministrskega sestanka. Po težkočah, s katerimi se je bilo treba boriti, da se je omogočil ta sestanek, je bilo sediti, da on. Di San Giuliano ne opusti prilike, da opozori svojega avstrijskega tovariša na to delikatno vprašanje. In najbrž se ne motijo tisti, ki pripominjajo, da je verjetno, da je italijanski minister obvestil grofa Berchtolda, kako težavno je italijanski vladi vztrajanje v sedanjih smeri svoje politike, ko italijansko javno mnenje venomer razburja pogosti incidenti, ki jih izvajajo boji, ki jih morajo avstrijski Italijani bojevati za obrambo svojega narodnega obstoja. In gotovo je vsaj čudno, da morajo oni, ki so bili vedno Italijani, biti obsojeni, da morajo izpremeniti svoj narodni značaj samo iz vzrokov parlamentarne politike. Ohranitev sedanjih meja italijanskega jezikovnega ozemlja je vprašanje, ki mora v najvišji meri zanimati ves narod. V vsem tem se ne zahteva drugo od avstrijske vlade nego dobrohotna nevtralnost in tej naši želji bi se moglo zadostiti v očiščeni nasprotnemu zaupanju, ki se je pokazalo v teh zadnjih časih v odnosih med obema državama.«
»Corriere« poročevalec je govoril z neko zelo avtoritativno italijansko osebo, ki se je izrazila o italijansko-avstrijskih odnosih med drugimi takole: »Grof Berchtold je popolnoma prepričan, da se je v bodoče treba izogibati dejstvu, da bi vprašanje o postopanju z Italijani v Avstriji dajalo povode za nove incidente in za nove rekriminacije, ki bi mogle razburjati italijansko javno mnenje; z druge strani pa je treba pomisliti, da mora morebitno zboljšanje v tej stvari biti takšno, da se ne bo kazalo kot posledica zunanjega posredovanja, kakor ga ne more trpeti nobena država v svojih notranjih stvareh. Po vsem tem je jasno, da mora italijanska vlada v interesu naroda nadaljevati svojo sedanjio politično smer popolnega soglasja s poonavsko monarhijo v oseh onih zelo važnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu mednarodne politike in ki imajo za nas brezdvomno tudi največjo vrednost. Treba je le pogleda na zemljevid, pa se vidi takoj, kje imajo svoj vir ta vprašanja in kaka je njih prava vrednost za najvišje interese italijanskega naroda. Na to se mora predvsem ozirati italijanska vlada in mora pred vsem drugim gledati, da varuje te interese.«

Za Lovčen ne gre.

Isti obvestitelj »Corrierovega« poročevalec je zatrjeval, da se v vprašanju Lovčena ni govorilo na tem ministrskem sestanku, ker to vprašanje za Italijo v resnici ne obstoja. Če so želeli nekateri dunajski krogi v prošlosti, da bi se načelo to vprašanje, ni bilo nikdar oficijelno govora o tem in ni verjetno, da bi se hotelo načeti sedaj. Ve se pa toliko, da bi aneksija Lovčena s strani Avstrije naletela na nepremagljive težkoče in bi je Italija ne mogla sprejeti oziroma na to, ker bi bilo po njej razrušeno ravnotežje na Jadranskem morju.

Glavni predmet: Italijani v avstrijskem Primorju.

PARIZ 16. (Izv.) »Eclair« poroča, da je glavni predmet razprav na ministrskem sestanku v Opatiji položaj Italijanov v avstrijskem Primorju in to zlasti v Trstu. Zgražanje vsled hrvatskega pozdrava. — Avstrija v službi Italije. — V škodo Srbiji.

DUNAJ 16. (Izv.) Italijanski listi se v jako razburljivem tonu bavijo s sprejemom Di San Giuliana v Opatiji. »Il Giornale d'Italia« je posvetil stvari cel uvodnik in se zgraža nad »predrznostjo« in »netaktnostjo« župana dr. Stangerja, da se je »crnil pozdravit italijanskega ministra na italijanskih tleh v hrvatskem jeziku«. Ta zgražanja pa kažejo le, kako dobro je pogodi dr. Stanger, da je dokazal italijanskemu ministru, kako puha je fraza o samoitajanstvu Istre in opozoril Di San Giuliana, da je Istra prav tako in še v večji meri slovanska nego italijanska. O vsebini pogajanj vlada še vedno tajna. Kolikor pa se je izjavilo izjav avstrijskih oficijelnih listov je obseg razprava nekako ta-le: položaj Italijanov v

Avstriji, albansko vprašanje in pomorska konvencija med Avstrijo in Italijo glede Sredozemskega morja.

Zlasti o tej zadnji točki trde tudi francoski listi, da se je pripravljala že dolgo časa sem, ker hoče Italija s pomočjo Avstrije nadkriti francosko pomorsko moč v Sredozemskem morju. Ni izključeno, da prizna Italija za to ceno Avstriji vsaj časne koncesije v Albaniji, kakor tudi ni izključeno, da avstrijska diplomacija v svojem svetem navdušenju za Albanijo sprejme vse, kar bo zahtevala Italija, seveda v škodo našim lastnim interesom. Očividno je, da mora Avstrija služiti italijanski imperijalističnim težnjam, da se paralizira francoska moč v Sredozemskem morju.

Nadaljnja točka je pacifikacija Epira in splošne albanske razmere, katerim pa se priključuje vprašanje Jadranske železnice, na katerem je Italija zelo zainteresirana. Za avstrijsko pomoč v tej stvari je Italija baje pripravljena podpirati avstrijske težnje v vprašanju orijentalnih železnic in avstrijskega pristanišča v Solunu. Grof Berchtold bo skušal pridobiti Di San Giuliana tudi za predlog Avstrije, naj se revidira sklep londonske konference glede srbskega pristanišča v Draču tako, da bi imela Avstrija in Italija v Draču iste ugodnosti kakor Srbija.

Edino razveseljivo dejstvo v vsem tem je le to, da naj bi bila — po poročilih nekaterih dunajskih listov — Avstrija v precejšnji meri udeležena pri gospodarskem izkoriščanju Male Azije, kar bi bilo vsaj kolikortoliko nadomestilo za gospodarske izgube na Balkanu.

Vtisk hrvatskega pozdrava opatijskega župana v Rimu.

MILAN 16. (Izv.) »Corriere della Sera« dobiva iz Rima sledeče priporke k hrvatskemu pozdravu opatijskega župana dr. Stangerja: Dejstvo, da je voloski župan v Opatiji pozdravil markeza Di San Giuliana govoreč najprej hrvatski in potem italijanski, se je sprejelo tu z veliko nejevoljo. Toda — tako se pripominja soglasno — to je bilo pričakovati, in je čudno, da se ni pričakovalo v »Consulti« (italijanskem ministru zunanjih stvari), kjer bi bili morali vedeti, da je v vseh majhnih občinah vzhodne Istre, kakor je Volosko, boj med Italijani, ki z vso žilavostjo branijo svoje italijanstvo, in Hrvati kar najživljenejši. Naravno je boj nanesel, da je sedaj na krmilu hrvatska stranka v Voloskem, ki ima zato hrvatskega župana, kateri je hotel, preden je govoril italijanski, govoriti hrvatski, pozdravljajoč našega ministra. Temu incidentu bi se bilo izognilo in tudi čemu drugemu bi se bilo izognilo, ko bi bil minister Di San Giuliano sporazumom z grofom Berchtoldom izbral za sestaneček kak nemški kraj, Ischl ali Buchlau, kakor se je že reklo drugikrat. In za tako izbero bi se bil gotovo lahko dosegel sporazum, ker se niti v Avstriji niti v Italiji ne morejo želiti dogodki, kakor je bil ta, ki se je dogodil, ki imajo škodljive in razburilne odmeve.

Razgovor o gospodarskih vprašanjih.

DUNAJ 16. (Izv.) »Reichspost« poroča, da tvori snov razgovora med obema ministroma pred vsem gospodarska vprašanja Avstroogrške in Italije, ter sosednih balkanskih držav, pred vsem Srbije. Avstrija bi si rada zagotovila s pomočjo Italije primerne ugodnosti za razpečevanje svojega blaga, za uvoz in izvoz blaga, v solunskem pristanišču, in pa avstroogrške interese pri orijentalski železnici. Tudi zahteva Avstrija v Solunu gotove obrežne pravice, pri čemer pa ostanejo pravice Srbije popolnoma nedotaknjene. Dalje pride na vrsto razgovor o načrtu pristanišča ob izlivu Donave in o Jadranski železnici. Pri tem ne gre za to, da bi se ustanovilo za Srbijo pristanišče ob Jadranskem morju, marveč za politično trgovinsko izhodišče Srbije na železnico Donava—Jadransko morje. V tem izhodišču naj bi imela Avstrija iste pravice kot Srbija.

Zabave in obiski.

OPATIJA 16. (Kor.) Izlet v Lošinj, kamor sta se namenjala peljati ministra s torpednim čolnom »Tatra«, je vsled slabega vremena izostal. — Grof Berchtold je obiskal okr. glavarja barona Schmidta-Zabierowa. Markez Di San Giuliano in njegova družba so pustili pri glavarju svoje posetnice. — Na čast ministroma je priredila snoči baronica Haas-Teichen čajev večer, zdraviliška komisija pa priredi slavno koncert, kar pa se udeležita oba ministra. — Danes dopoldne sta ostala ministra doma in sta se posvetila delu. Ker se je vreme zopet izboljšalo, je določen za popoldne avtomobilski izlet na Učko goro.

OPATIJA 16. (Kor.) Markez Di San Giuliano je napravil popoldne s soprogo

avstrijskega ministra grofice Berchtoldovo izlet z avtomobilom v okolico. Kabinetski šef Garbasso in več drugih se je odpeljalo s »Tatro« v Lovrano. Vožnja ob obrežju je trajala čez eno uro.

OPATIJA 16. (Kor.) Po oficijelnem di-neju sta se sestala ministra k posebni konferenci, katere sta se udeležila tudi poslanika vojvoda Avarnski in Merey. — Čajnega večera pri baronici Haas-Teichenovi so se udeležili: Oba ministra, oba poslanika vojvoda Avarnski in Merey, sekcijški šef grof Forgach s soprogo, legacijski svetnik grof Hoyos s soprogo in princ Avgust Leopold Saški-Koburg Gotha s soprogo. — Jutri dopoldne ob 10 se peljeta ministra s svojim spremstvom z avtomobili v Lipico.

Mladoroči o političnem položaju.

PRAGA 16. (Izv.) Mladoroška stranka je izdala, kakor že večkrat, tudi danes cirkularni komuniké o političnem položaju. Izdaje je tem važnejše, ker je sestavljeno v jako ostrem tonu. Komuniké pravi, da je vzrok desolantnih razmer v dunajskem parlamentu le obstrukcija Nemcev v češkem deželnem zboru in njihov odpor proti obnovitvi ustavnih razmer v češkem kraljestvu. Dokler Nemci ne pridejo na Češkem do jasnega izpoznanja politične situacije, ni misliti na obnovo normalnih razmer v dunajskem parlamentu.

Češka opozicija v delegacijah.

PRAGA 16. (Izv.) Prihodnji teden se bo vršilo tu zborovanje vseh čeških državnozbornih poslancev iz Češke in Moravske, ki se ga udeležijo tudi socijalni demokrati. Konferenca določi postopanje čeških delegatov v zasedanju v Budimpešti. Kakor se da sediti po sedanjem razpoloženju, se sklene principijelna opozicija in odklonitev vseh kreditov. Listi upajo, da se temu sklepu pridružio tudi Mladoroči vključ temu, da imajo dva ministra v kabinetu.

K smrti grofa Goluchowskega.

LVOV 16. (Kor.) Povodom smrti grofa Goluchowskega je izrazil ministri predsednik grof Stürgkh galiskemu deželnemu odboru brzojavno svoje sožalje. Sožalno brzojavko je poslal tudi bratu pokojnika grofu Agenorju Goluchowskemu.

DUNAJ 16. (Kor.) Pri pogrebu dež. maršala Adama grofa Goluchowskega bo zastopal cesarja višji ceremonijski mojster Choloniewski. — Bivši zunanji minister Agenor grof Goluchowski je odpotoval snoči v Lvov.

LVOV 16. (Kor.) Deželni odbor se udeleži korporativno pogreba.

Poset ogrske opozicije v Petrogradu.

PETROGRAD 16. (Izv.) »Novoje Vremja« razpravlja v uvodnem članku o vseh, da namerava ogrska opozicija korporativno posetiti Petrograd. List piše, da se ogrski ministri predsednik grof Tisza po naročilu visokih krogov prizadeva z vsemi svojimi močmi, da bi preprečil ta poset, vendar pa se mu ta poizkus ni posrečil in je torej pričakovati, da prispe ogrska opozicija pod vodstvom poslanca grofa Karolyija v kratkem v Petrograd.

Kongres ogrskih narodnosti.

BUDIMPEŠTA 16. (Izv.) Za časa delegacijskega zasedanja se bo vršil v Budimpešti tudi po romunski in slovaški inicijativi sklicani kongres ogrskih narodnosti.

Ogrski domobranski minister na Dunaju.

DUNAJ 16. (Izv.) Ogrski domobranski minister Hazay je prišel snoči na Dunaj in je danes dopoldne ponovno konferiral z vojnim ministrom Krobatinom.

Bolgarska princa na Dunaju.

DUNAJ 16. (Kor.) Snoči sta se pripeljala na Dunaj iz Opatije bolgarski prestolonaslednik Boris in princ Ciril. Danes dopoldne ju je sprejel cesar v Schönbrunnu v posebni avdijenci, ki je trajala skoro en četrt ure.

Angleška eskadra v Trstu.

DUNAJ 16. (Izv.) Kakor se poroča, prišpe v prvem tednu meseca majnika angleška sredozemska eskadra v avstrijske vode in poseti Trst, Pulo in Dalmacijo. Eskadra šteje 9 velikih ladij ter je poveljajeta admiral sir Milne in kontreadmiral Troubridge. Avstrijska eskadra vrne 22. majnika angleški eskadri obisk v Malti.

Veleizdajniški proces v Lvovu.

LVOV 16. (Kor.) Danes prebrala dokazila o pošiljatih z Rusije na obtoženca Hudymu in več pisem, ki pričajo o zvezi Sandovicha z ruskimi agitatorji. Policijsko ravnanstvo v Černovicah poroča, da je bilo obče znano, da sta Hudyma in Sandovich ruska agitatorja. Zendarmerija v Seretihu poroča, da je go-

voril grof Bobrinski septembra 1908 v Seretihu o zvezi Galicije z Rusijo in je slikal ruske razmere veliko ugodnejše kot avstrijske. Zaradi pravoslavnih praznikov je odložena obravnava do srede.

Zagrebski nadškof umira.

ZAGREB 16. (Izv.) Zdravstveno stanje nadškofa dr. Posilovića se je znatno poslabšalo in je pričakovati vsak čas katastrofe.

Poset ruskega carja na Romunskem.

BUKAREŠT 16. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih se vzdržuje vest, da pride ruski car Nikolaj v jeseni na Romunsko v posete k romunski kraljevi rodbini. Car je ta poset obljubil z vso gotovostjo romunskemu prestolonasledniku, ko se je le-ta nahajal v Petrogradu. Na verjetnost carjevega obiska se da sklepiti iz več drugih razlogov. — Poudarja se zlasti to, da je rusko poslaništvo v Bukareštu razpisalo ponudbe za popolno obnovo svoje palače v Bukareštu.

Romuni ne vedo nič o posetu cesarja Viljema.

BUDIMPEŠTA 16. (Izv.) »Az Est« priobčuje izjavo romunskega zunanjega ministra o vseh, ki govorijo o obisku nemškega cesarja Viljema v Bukareštu. Minister je izjavil, da v bukareških vladnih krogih o takem obisku ni nič znanega in da so vse te vesti le prazne komunicacije. Nemški cesar to leto gotovo ne pride v Bukarešt.

Albanske homatije.

Nova samostojna država v Albaniji.

LONDON 16. (Izv.) »Times« poroča iz Drača, da se je v severovzhodnem delu Albanije ustanovila nova samostojna država in sicer v kotu med Belim Drinom in črnogorsko mejo. Glavno mesto najnovejše Albanije novi Albaniji je Behane, predsednik te samovlade je pa Arif bej. Državica ima tudi svojo vojno silo, 200 orožnikov, ki jih baje plačuje Srbija.

Nevarnost meščanske vojne.

BEROLIN 16. (Kor.) Korespondent nekega tukajšnjega lista poroča iz dobro poučenega vira, da je nevarnost, da povzroči mobilizacija v Albaniji nevarno meščansko vojno. Mednarodna kontrolna komisija je svetovala zaradi tega albanski vladi, da naj se začne zopet pogajati z Epiroti. Čas za ponovitev pogajanj bi bil sedaj posebno primeren, ker Epiroti niso dosegli velikih uspehov in vlada med njimi veliko nezadovoljstvo.

Nova pogajanja z Epiroti.

CARIGRAD 16. (Izv.) Predsednik epirotskega odbora Zografos je prišel v Santi Quaranta, kjer se snide z grškim komisarijem Varatasimom, ki se je dalje časa mudil v Draču, kjer se je pogajal z albansko vlado. Kakor se zatrjuje, je albanska vlada pripravljena na nova kompromisna pogajanja z Epiroti.

Epiroti dobivajo orožje.

SOLUN 16. (Izv.) Tukajšnji epirotski odbor deluje zelo živahno. Neprestano prihajajo po srbskih in grških železnica nove čete, orožje in municija, kar je vse namenjeno v Epir. V zadnjem času so došle epirotskim vstajem tudi velike denarne pošiljave. Grške oblasti dobrohotno podpirajo delovanje epirotskega odbora.

Bolgarsko sobranje.

SOFIJA 16. (Kor.) »Agence Tel. Bulg.« poroča, da je zavrnilo sobranje kandidato listo kmetske zveze v okraju Sofija kot neveljavno. S tem je pridobila vlada 3 mandata, Geševoga stranka pa 1 mandat. Vdna večina šteje sedaj 13 mandatov več kakor opozicija. Sobranje je odloženo do 29. t. m.

Nemiri v Črnigori.

ČETINJE 16. (Kor.) Rodova Hoti in Gruda, ki sta pripadla po določilih londonske poslaniške konference Črnigori, so začeli napadati sosedno prebivalstvo. Črnogorska vlada je izdala najstrožje odredbe, da se napravi med roparskimi vstaji mir.

Nemški cesar na Krfu.

KRF 16. (Kor.) Nemški cesar je sprejel drž. kancelarja Bethmanna Hollwega, grškega min. predsed. ka Venizelosa in grškega zunanjega ministra dr. Streita in jih povabil h kosilu. Oba grška ministra sta posetila tudi posebej Bethmanna Hollwega. Izseljevanje Grkov iz Vzhodne Tracije. Število izseljencev vsak dan bolj narašča.

Mehiku in Zedinjene države.

PHILADELPHIA 16. (Kor.) Snoči je odplula proti Mehiki velika bojna ladja, »Michigan«.

Nemški parnik »Asage« pred Tampico. TAMPA 16. (Kor.) Danes je dospel sem nemški parnik »Asage« ki je bil za čas bja z vstaji pred Tampico. Parnik jedo-

bil lahke poškodbe, dva mornarja sta precej nevarno rajejana.

WASHINGTON 16. (Kor.) Uradno se poroča, da s predsednik Huerta udal in d. otil dati došenje ameriški zastavi.

Nemška križarka pred Tampicom.

BEROLIN 16. (Izv.) Nemška vlada je naročila nemški križarki »Dresden«, ki se nahaja v ameriških vodah, naj odpluje pred Tampico v varstvo nemških državljanov.

Spor poravnani.

NEW-YORK 16. (Kor.) Predsednik Huerta je brzojavil »New-York Timesu«, da Meinika ne mara imeti konflikta z nobeno silo, najmanj pa z velikim ameriškim nadrom. Dogodku v Tampico se ne sme pripisovati tolike važnosti, kakor se je dosedaj isalo.

WASHINGTON 16. (Kor.) Predsednik Huerta je podpisal večeraj zahteve Zedinjenih držav.

Todeschini - »Perseveranza«.

MILAN 16. (Izv.) K današnjemu nadaljevanju razprave na tožbo Todeschinija proti »Perseveranzi« je bil naval občinstva naravnost ogromen. Razprava se je pričela ob 10 dopoldne. Prvi je bil zaslišan kot priča urednik tržaškega »Lavorator«, Angelo Lanza, ki je izpovedal, da ni vedel, da obstoja v Trstu kak »Circolo trentino« in da so bili socijalni demokrati proti priseljevanju delavstva iz Trentina, ker zaradi gospodarske krize ni bilo dela v Trstu. Priča je povedal marsikatero bridko o tržaški laskoliberalni stranki in njenem časopisu. Odločno je zanikal, da bi se bili socijalni demokrati kdaj od olitvah vezali s slovensko narodno stranko. Govoril je obširno o volitvah v Trstu, Gorici in Puli. Izjavil je, da imajo socijalistične organizacije v Trstu popolnoma italijanski značaj. — Prihodnja priča, tržaški državni poslanec Valentini P. t. o. ni je odločno izjavil, da Todeschini ni v Trstu nikdar storil ničesar, kar bi bilo naperjeno proti italijanstvu. Todeschini je bil vedno dober Italijan. Kakor prejšnji priči, se zdi tudi njemu nemogoče, kar se očita Todeschiniju, da bi bil namreč denunciral Italijane policiji, n rekel je, da kaj takega gotovo ne misli o Todeschiniju v Trstu noben njegov pošten nasprotnik. Tudi priča ni vedel, da obstoja v Trstu kak »Circolo trentino«. Priseljevanje Trentincev v Trst je iz gospodarskih ozirov neizvedljivo, dasiravno jih socijalisti radi sprejemajo. — Nato je bil zaslišan kot priča tržaški občinski svetovalec Jakob Nicolao, ki je bistveno izpovedal isto, kakor prejšnji priči.

Nemški častniki aretirani zaradi izzivanja.

LUKSEMBURG 16. (Izv.) Veliko senzacijo je povzročila tu danes aretacija treh nemških častnikov, ki so se izprehajali po mestnih ulicah očitno nekoliko natrkani. Častniki so ponovno insultirali in smešili uniformirane luksemburške uradnike. Ko je neki uradnik protestiral proti žalitvam, je eden onih častnikov potegnil iz žepa revolver in začel njim groziti uradniku. Končno je prišla policija in aretirala vse tri častnike.

Kočljiv dogodek ob rusko-nemški meji.

BEROLIN 16. (Izv.) Iz Kraljevca poroča, da se je dogodil severno od Meinele ob nemško-ruski meji dogodek, ki je povzročil v tukajšnjih krogih precejšnje razburjenje. Pruski ribiči, vračajoči se z ribjega lova so vesljali po reki navzgor, a jih je tok reke začel zanašati proti ruskemu bregu. Ko so bili sredi reke, so se pokazali na ruski strani ruski vojaki, ki so oddali kakih deset strelav na ruske ribiče. Dva ribiča sta se še pravočasno vlegla na dno čolna, tretjega pa je zadelo več krogelj v roke, noge in glavo. V tme je prihitel na lice mesta ruski častnik, ki je preprečil nadaljnje streljanje in dal razorožiti vojske. Ranjeni ribič, ki bal ostal nesposoben za delo, bo zahteval od ruske vlade odškodnino.

Schichtov tekmovalni polet preko Avstro-Ogrske.

JOHANNISTHAL 16. (Kor.) Ob 4:40 zjutraj se je dvignil tu aviatik Franc Reiterer s svojim »Etrich-Taube« v spremstvu pasazirja stotnika Neumana in odletel proti Pragi, kjer se udeležijo Schichtovega tekmovalnega poleta preko Avstro-Ogrske.

PRAGA 16. (Kor.) Reiterer je dospel iz Johannisthala ob 4:45 v Prago, kjer so ga sprejeli člani komisije, na čelu dr. knez Lobkowitz.

Velik požar v rudniku.

BRUSELJ 16. (Kor.) Danes zjutraj je izbruhnil v rudniku Gilly požar, ki je uničil velik del rudnika. 230 delavcev, ki so bili v rudniku, so rešili v sosedni rov in od tod na prosto. Škodo cenijo na 1 milijon frankov.

Razstava kipa nemškega cesarja v Parizu zabranjena.

PARIZ 16. (Izv.) Berolinski kipar Repner je vprašal upravo pariške umetniške razstave, če bi mogel razstaviti kip nemškega cesarja Viljema. Uprava je že iz-

Podlistek glj na II. strani.

rekla svoje privoljenje, ko se je začela od raznih strani izražati bojazni, da bi moglo priti do kakih demonstracij proti razstavi sami, proti Nemčiji in nemškemu cesarju, je uprava sporočila Repnerjevemu zastopniku, da preklicuje svoje privoljenje, če bi Repner morda sam ne hotel opustiti svoje namisli.

Vstaja domačinov v Alžiru.

PARIZ 16. (Kor.) V okolici Zeralde, približno 30 km od Alžira je prišlo do hudega boja med domačini in priseljenci. Trije domačini so ubiti, 17 Evropejcev in domačinov je težko več pa lahko ranjenih.

Zvezdni polet v Monacu.

PARIZ 16. (Kor.) »Agence Havas« priobčuje sledeče rezultate: Prvo darilo v znesku 5.000 frankov je dobil Garros, ki je preletel progo Pariz-Monaco v 12 urah 14' in 21". Drugo darilo v znesku 10.000 frankov je dobil Renaux s svojim letalom, ki ima čez 25 m² površine. Tretje darilo za polet Bruselj-Monaco je dobil zopet Garros, ki je preletel progo v 12 urah 27' in 23". Ostala tri darila po 5000 frankov in 10 prožnih n-grad sta dobila Garros in Brindejonc. Poleg tega je dobil Garros še darila predsednika republike, velike vojvodinje Mecklenburške in belgijskega aeronautičnega kluba.

Ponesrečeni ribiči v Severnem morju.

ST. JOHN 16. (Kor.) Ribiški parnik »Engle« je poslal brezno brzajavko v kateri poroča, da je naletel približno 100 milj od St. Johna na cel kup vesel, tramov in desk od razbitih čolnov. Tukaj so mnenja, da si stanki niso od ponesrečenega ribiškega parnika »Southerncrossa«. marveč, da se je najbrže ponesrečil parnik »Kite«, o katerem nimajo že od 15. marca nobenega poročila.

Velikanski požar.

KRAKOV 16. (Izv.) Ze dva dni gor v tukajšnji okolici velika vas Zembrze, ki šteje nad 800 hiš z nad 4000 prebivalci. Ognja dosedaj ni bilo mogoče omejiti in je bilo dosedaj uničenih nad 200 hiš. Požar so zanetili otroci. Po ognju je bilo doslej 14 oseb težko ranjenih, 2 osebi ste umrli za opeklinami med transportom v kraljevsko bolnišnico. Več sto živali, konj in goved, je poginilo v ognju. Škoda znaša že sedaj nad pol milijona kron. Zavarovanih je bilo pogorelecev zelo malo.

Vihar.

LIZBONA 15. (Kor.) Pri Porto Ameio je porušil hud vihar ogromna posestva družbe Nyassa. V čem domačinov je ubitih in ranjenih. Ranjeni so tudi nekateri priseljenci. Vse priseljence odpeljejo v lbo.

Austria Nova.

II.

Seveda ne pride nikomur na misel, da bi hotel ironizirati na račun dobro mislečega društva »Austria nova«. Vendar pa ne more niko odganjati misli, da se mu ta predstavlja spontano mala skupina mož — med njimi nekateri obremenjeni z leti in bogati na izkustvih —, ki proglašajo program propagande s pomočjo preoptimističnega sredstva — prepričevanja. »Austria nova« naj bi torej prepričala narode da bi se odpovedali narodnim bojem, ki moralnoobsejajo državo iz liste faktorjev svetovne gospodarske politike, in naj bi iskali sporazuma med seboj v imenu solidarnosti interesov, v imenu blaginje skupnosti brez političnih predsodkov, brez posebnih tendencij, škodljivih temu ali onemu narodu. Občudovanja vredni može so ti dobrovoljci sprave med narodi! Ali osebe morajo biti to, ki jim je ptuja sedanja doba in milje, v katerem živijo, to je: ne vidijo, ne slišijo, ne razumejo težko soplečnega hrupa, ki v njih v notranjosti drže; ne vidijo nerazrešljivosti češkega konflikta, ki pretresa mehanizem konstitucionalnega življenja v državi; ne razumevajo vzrokov globoke rivalitete med nespravičljivimi sovražniki: Poljaki in Malorusi; ne umejo eksistenčnega boja, ki ga morajo biti Nemci proti Slovincem na eni in Italijani proti Slovincem in Hrvatom na drugi strani!

Kako naj se odrečejo svojemu programu Čehi, ki so si le s tem, da so zanetili narodno vprašanje, mogli zopet pridobiti narodno in politično individualnost?! Kako bi mogli storiti to Malorusi, Romuni, Italijani, vsi ti narodi, ki jim je ogrožena narodna posest in celo tudi moralno živ-

ljenje?! Kaj more ukreniti društvo »Nova Austria«, da jo bo mogel slušati oboje avstrijski Babilon, da poladi oboje svoje obrambe, da se loči od svojega življenja in da bo mislil »na gospodarsko bodočnost skupnosti«?! Ali se more zaustavljati sovražnosti doseči na podlagi »statusa quo« (sedanjega stanja)? V to bi morali privoliti narodi, ki so že vse preželi od države, ne pa tisti, ki že pol stoletja brezuspešno zahtevajo vsega onega, kar mora država dati vsem svojim narodom, ne pa samo privilegiranim. Ne moremo si misliti pomirjevalne akcije, izsiljene po »privilegiranih«, »zadovoljenih« na škodo narodov, ki imajo vzrokov za pričože proti centralizmu, ki pridružuje vse za čne prve in skoraj nič za druge.

Če hoče N. A. res zasledovati uresničenje svojega apostolata, bi morala nastopiti pred vsem kakoraglasnica narodne pravičnosti, spoštovanja narodne posesti, pripoznavanja narodnih pravic, da bo rumunskim krajem dana svoboda rumunskega življenja, tako Maioresu, tako Italijanom. Poizkušati bi morala, da se v Avstriji ne bo več dogajalo, da bi en narod mogel postavljati svoj veto proti temu, da drug narod dobiva svoje legitimno pravo. Proglasiti bi morala nedotakljivost zgodovinsko-narodnega značaja kateregakoli si bode ozemlja ali provincije, da ne bi mogla umetna priseljevanja ptuicev, pospeševana po centralnih oblastih, ustvarjati gorostasnost, da ptuji priseljenci s težo svojih glasov določajo usodo katerega mesta ali kake pokrajine. Ako bi bil ugotovljen narodni značaj kake pokrajine ali kakega ozemlja, bi prenehali vzroki boja za šole, ki bi se mogle ustanavljati le v jeziku večine mesta, kakor je bilo določeno n. pr. za Nižo Avstrijo, Solnograd itd. Seveda bi bilo omogočeno tudi soživljenje narodov, kakor je žele spoštovani može v N. A., ako bi imel hišni gospodar garancijo zakona in obrambo oblasti proti vsakemu poizkusu eksproprijacije od strani gostov!

Ali si moremo misliti, da bi kaka navadna N. A., pa naj jo vodijo tudi bivši generali in bivši admirali, mogla skloniti vlado, da bi izpremenila svojo smer: da bi se n. pr. odrekla pomalorusovanju Bukovine, sloveniziranju — Gorice, — balkaniziranju Trsta in Pule itd. da bi priznala, da Galicija ni vsa poljska in da ima maloruska stran pravico do šol, do vseučilišč, do političnih, da so italijanske provincije pepelice države in da potrebujejo: ena administrativne avtonomije, druga višjih šolskih zavodov, tretja ljudskih šol, a vse skupaj politične svobode in narodnega varstva proti sedaj pospeševanim slovenskim aspiracijam?!

Ne treba priznati vse svote izkušenj najnoveje zgodovine države, da imenujemo, da vse to ni možno. Zato pa velikušna utopijska ex-generalov in ex-admiralov ne bo imela niti tolažbe — eksperimenta. — Morda pred stoletjem, ko je narodna zavest še dremala, bi bil kak genij, kakoršen je bil Napoleon, mogel poizkusiti to. Ali Napoleone poroja narava morda vsako dvajseto stoletje, na kar razbija zopet poroditeljstvo. In v resnici, v resnici: tudi to pot, spričo lepega, a neizvedljivega programa N. A. treba reči, da je to materija, s katero se dela kak vic, so »dobri nameri«, ki so kar znano, siromašno in neizdatno orodje, je to denar samo moralne vrednosti, ko nima veljave v strašni megalnici — realnosti.

Tako se glasi komentar, ki ga je napisal »Piccolo« k programu in objavi društva Austria Nova. Je to klasičen dokument, ki mu vsebina izzivlja odpor in gnus nad toliko drznostjo in hinavstvom. Je to dokument, ki nam kaže pokvarjene ljudi ki proslavljajo in ki obenem pljuvajo na lepa načela, ki se s svojo gnusno-hinavsko frazeologijo kažejo v sijaju ljubiteljev svobode in boriteljev za pravico, in ki bi vrh enem hoteli kovati okove, v katere bi uklenili narode, ljudi in — Pravico! Klasičen dokument je to, ki vzbuja gnus in vendar tudi zadovoljstvo, v nas ker moremo na njem dokazati evidentno, tudi slepcem s kakimi ljudmi moramo živeti v vsakdanjih stikih in se boriti z njimi za najelementarnejše pravice, za idejale človeštva, za vse tiste beneficije, ki jih je ustvaril napredek človeštva — za vse enako. S tem komentarjem so razgrnili naši Italijani svoja prsa in so pokazali vso notranost svoje, od strasti in grdi instinktov razdejane duše. V prihodnjem članku nam bo izvršiti to mučno delo.

dolžitve, raje poslušam odkrite žalitve, nego da gledam te obraze žrtve, vdanosti in trpljenja, ki jih vidim tlikrat pri vas in ki jih ne morem prenašati. Pridite vendar na dan s kako obdolžitvijo. Rad bi se opravičil v vaših očeh.

— Jaz naj pridem na dan s kako obdolžitvijo? — je odgovorila zmajevaje z glavno, — ne pričakujte kaj takega od mene. Poleg tega sem vaša žena, poznam svoje dolžnosti, jih bom vedno izpolnjevala in sprejemam brez mrmljanja usodo, ki ste mi jo pripravili vi.

— Toda to usodo smatrate, kakor se izražate, za nesrečno. Le povejte odkrito, drugače moram misliti, da se me bojite.

Lahna rdečica se je pojavila za trenutek na blelih licih, mlade gospe. Ta brutalni in prostaški izziv bi jej bil skoraj vzvil njeno dosedanje junaško mirnost. Pogledala je Lascarsa tako krepko in odločno, da je vžle svoj trdosrčnosti povsile oči k tlom, in jasno je izpregovorila besede: — Ali sem morda srečna?

— Občudovati moram spretnost, — je odgovoril Lascars precej v zadregi, — s katero znate zamenjavati uloge. Priznavam, da nisem pričakoval tega vrašanja, ki vsebuje neprikrito priznanje nesreče,

Vesti iz Srbije.

»Srb. Kor.« 15. aprila.

Ministrski predsednik Pačić je, kakor smo že poročali, sklenil z opozicijskimi strankami glede vprašanja sklicanja velike srbske skupščine kompromis, v katerega je kralj Peter takoj privolil. Kakor se zagotavlja v parlamentarnih krogih, se bodo vršile volitve za veliko skupščino meseca januarja prihodnjega leta, zasedanje iste pa se prične meseca marca. Glede novoosvojenega srbskega ozemlja se izpremene v ustavi le one točke, ki se ne nanašajo na volilno upravičenost, kajti parlamentarni režim se uvede za novo ozemlje šele po preteku 10 let.

Kakor poroča »Srb. Kor.« z dobro informiranih parlamentarnih krogov, se postavi za pogajanja o orijentalskih železnikah najbrže nova podlaga. Zdi se namreč, da Avstrija nikakor ni več zadovoljna s francosko formulo, od katere bi pravzaprav ne imela nobenega dobička, kajti po francoskem načrtu naj bi samo eno tretjino delnic, vsled česar bi bila s svojimi zahtevami vedno v manjšini. Na drugi strani pa namerava baje Avstrija v vprašanju orijentalskih železnic vsled pritiska iz Nemčije opustiti svoje dosedanje intrazigentno stališče napram upravičenim srbskim zahtevam in iti Srbiji bolj na roko. Glasom najnovejših informacij hoče namreč Avstrija popolnoma opustiti dosedanje francosko formulo in privoliti v odkup linij orijentalskih železnic na novem srbskem ozemlju po Srbiji. Kot protislužbo bo le zahtevala od Srbije, da izgradi nekatere nameravane nove železniške proge na novem ozemlju avstrijski podjetniki in pa zvezo srbskih prog v Novem Pazaru z bosenskimi. Ta podlaga bi bila za Srbijo tudi popolnoma sprejemljiva in čisto gotovo je, da se bodo pogajanja, če bo ta formula v resnici ustvarjena, končala že v kratkem z ugodnim uspehom za obe državi.

Vojni minister Štefanović namerava spremeniti dosedanje prostovoljsko službo in jo podaljšati od pol leta na eno leto, tako da se prostovoljci lahko tekom svojega službovanja boljše in temeljiteje izobrazijo in usposobijo za nadomestne častnike.

Povodom svojega letošnjega zborovanja so odposlali grški profesorji in ljudsko šolski učitelji srbskemu proforskemu in učiteljskemu društvu brzajavni pozdrav, v katerem izražajo željo, naj oba zavezna naroda v interesu miru, pravičnosti in napredka čim intenzivnejše delata na okrepitvi in poglabitvi obojestranskih odnosajev.

»Samouprava«, organ srbske vladne stranke, priobčuje povodom sprejetja srbsko-rumunske pogodbe v skupščini o izgradnji skupnega železniškega mosta čez Donavo sijajen članek, v katerem hvali politiko silovlasnega rumunskega vladarja in njegovih državnikov in se zavzema še za ožje odnose med obema državama. — »Tribuna« se obirno peča z obupnim položajem države kneza Wieda, ki je bila ustvarjena za vzdrževanje miru, faktično pa je postala povzročiteljica neprestanih nemirov. Če želi Evr odkritosrčno mir in red na Balkanu, — albanska država izginiti iz zemljevidu Evrope. — »Pravda« zahteva, naj se binokstni praznik, na katerem je pred sto let zbral Miloš Obrenović Srbe pod svojo zastavo in se uprl z njimi proti turškemu gospodstvu in postavil tako temeljni kamen za bodočo neodvisno in povečano Srbijo, proglasi za narodni praznik. — »Trgovski Glasnik«, organ srbskih trgovcev, zavrača grško bojazni za bodočnost Soluna in navaja velike koristi, ki jih bosta imela Solun in cela grška država od tega, če ugodita srbskim zahtevam glede posebnih ugodnosti za srbski uvoz in izvoz preko Soluna.

Dnevne vesti.

Parlamentarizacija hrvatske vlade. Hrvatsko-srbska koalicijska se je po ponovnih konferencah sedaj zjedila glede vprašanja parlamentarizacije hrvatske vlade in predložila banu že konkretne predloge glede imenovanja članov koalicijske zasebne šole raznih odelkov vlade. Hrvatska javnost z nestrpnostjo pričakuje, kako

ki si jo le domišljate. Kaj vam pa vendar manjka k vaši sreči? Kaj mi morete očitati?

— Roland, ali vam nisem rekla že stokrat, da vam nimam očitati ničesar?

— Ali se nisem ves čas najinega triletnega zakona vedno vedel napram vam kot dober soprog? — je vprašal.

Pavlina je priimala na to vprašanje, toda okrog ustnic jej je zaigral bidek smehljaj.

— Gospod baron, — je odgovorila Pavlina, ki ga je s strahom poslušala, — dovolite mi, da govorim tudi jaz. Poslušajte pa me z vso pazljivostjo, kajti, kar vam hočem povedati, je zelo resna stvar.

— Poslušal vas bom. Toda ne govorite predolgo, ker potrpežljivost ni moja čednost.

— Gospod baron, veste le predolgo, da nisem povpraševala nikdar po vašem imenu in kako ga uporabljate. Nadalje nisem pokazala nikdar niti najmanjšega znaka začudenja, ko sem videla, da je to imetje izginilo v kratkem času treh let, dasiravno ste mi pripovedovali, da je neizbravno.

Podpisovala sem tudi vse listine, ki ste mi jih predložili, ne da bi jih bila prečitala.

(Dalje.)

stališče bo zavzel ban Skerlec z namerami zahtevati koalicijske. To se mora zgoditi vrh tega že v najkrajšem času, kajti koalicijska želi, da se novi sekcijski šefi že udeležijo sestave proračuna, ki bo predložen sabboru. Koalicijska je pokazala dosedaj dovolj lojalnosti in dobre volje in je šla morda v marsikaterem oziru celo predaleč in zato ima seveda pravico, da pokažeta sedaj tudi ban oziroma ogrska vlada, da jima je v resnici do vzpostavitve popolnega ustavnega življenja na Hrvatskem. — Toda že sedaj se pojavljajo glasovi, da se bo ban najbrže upiral parlamentarizaciji vlade, ker baje želi, da morajo imeti sekcijska mesta v rokah uradniki. Od rešitve tega vprašanja je vsekakor odvisno nadaljnje stališče koalicijske napram vladi, kajti v neugodnem slučaju pride lahko do razkola med banom in sabborsko večino.

»Novoje Vremja« o brezpomembnosti sestanka v Opatiji. Razpravljajoč o sestanku avstrijskega in italijanskega zunanjega ministra v Opatiji, pravi ugledni ruski dnevnik »Novoje Vremja«, da oba državnika pravzaprav o nobenem političnem vprašanju ne moreta resno raspravljati; niti o albanskem, ker še ni prišel pravi trenutek za delitev Albanije, niti o položaju katoličanov na zapadnem delu balkanskega polotoka, niti o Jadranski železnici, ker se tu avstr. in ital. interesi močno križajo. Istotako ne more San Giuliano razpravljati o položaju Italijanov v Avstriji. »Kakor dva avgura«, pravi »Novoje Vremje« bosta razpravljala markeze in grof o vprašanju, kako naj bi ojačilo kraljestvo Skipetarov. Radi tega lahko čisto mirno izrazimo svoje mnenje, da od sestanka v Opatiji ni pričakovati nobenih resnih političnih rezultatov.

Domače vesti.

Matija Čudvod. Kakor smo že javili na kratko v včerajšnjem listu, je preminul po kratki bolezni g. Matija Čudvod, jako znana ličnost med našimi starejšimi rodoljubi, ki so svoj čas pomagali utrjati našo pozicijo v tržaškem mestu. Bil je to možak stare korenine, rodom iz Ilirske Bistrice, in dosegel je lepo starost 88 let. Do letošnje zime je še čil in krepak služil svoj vsakdanji kruh v skladišču južnega sadja ter čital vsak večer svojo »Edinost« pred kavarno »Minervo«. Mož je bil svoj čas jako delaven rodoljub in je, izpoznavi veliki pomen samostojnega slovenskega bolniškega društva za naše delavstvo, ustanovil s četico somišljenikov v rojinski čitalnici leta 1879. naše cvetoče »Tržaško podporno in bralno društvo«. In za to društvo je Čudvod delal in živel, dokler je mogel, kot neumoren podpredsednik do pred malo leti in njegova zasluga je, da se je slovensko delavstvo z ljubeznijo in požrtvovalnostjo oklepalo tega koristnega svojega društva in ga povzdignilo do lepega ugleda in trdnega stanja. Za njegovo požrtvovalno delovanje je bil imenovan leta 1901. za društvenega častnega člana ter leta 1911. za častnega predsednika. Njegova bolezen in smrt je nastopila tako nagloma, da mnogokateri njegovih prijateljev in tovarišev ni dospel, da bi se udeležili skromnega pogreba, ki se je vršil že včeraj popoldne iz mestne bolnišnice. Poleg društvenega odbora s predsednikom g. Hrabroslavom Čokom ga je spremljal večnemu počitku tudi predsednik bratskega »Delavskega podpornega društva«, g. prof. Matko Mandić in bližnji sorodniki. — Lahka mu zemlja! Vsak, kdor ga je poznal, mu ohrani trajen in blag spomin.

Slovenski inteligenci. Prvak mladočeske stranke, državni poslanec dr. Kramar je naslovil v velikonočni številki na tisto češko inteligenco, ki se je vsled dogodkov v zadnjem času le odtezati političnemu življenju, ta-le poziv: »V stranke, gospoda! Mi ne trebamo areopaga inteligence, ki plava nad oblaki. V strankah delujte, borite se tam, potisnite v ozadje vse nevredne elemente, tiste ljudi, ki napravljajo iz politike dobičkonosne roko-delo, nego je bilo njihovo dosedanje — vse tiste politične analfabete, ki jim ves politični arzenal sestoji iz nekoliko dnevnih in brez vsakega razumevanja pogoltnih časopisov. Postavite se na čelo, uveljavljajte svoje delo in svoje znanje in hkratu bo boj med strankami drugačen, boljši, ne pa boj z vsem, kar je v človeku slabega in zoprnega. Stranke prenehajo obstajati le v ta namen, da more toliko in toliko oseb nekaj biti, in poenostavljenju strankarskih razmer na Češkem se posreči zopet kakor pričarano. Ostanjejo le stranke, ki morajo biti tu: konservativna, liberalna, demokratična in socialistična. Kako morete pa pričakovati, da bi se pri nas borili duševno, ko je postalo v nekaj zaslon pristojnosti in dobrih običajev, ne vmešavati se v politične boje, ker bi se človek omazal... Ali je pomagano s tem? Ali se je kedaj odpomoglo s pasivnim izogibanjem vseh bojev?« — Tudi slovenski inteligenci kliče: v politično areno! Tam je mesto, če res želite svojemu narodu boljših strankarskih razmer in politične konsolidacije. Izogibanje političnemu boju ni vsikdar znak neke vzvišene pristojnosti, ampak čisto je to znak indiferentizma, komoditete, lenobe, v vsem skupaj pa: pomanjkanje ljubezni do stvari naroda! Morda je to nekoliko grenka beseda, ali zameriti nam je ne more niko spričo letargije napram javnim stvarim, ki je v zadnjem času zajela doberšen del naše inteligence.

Razgovor Di San Giuliana z opatijskim županom. »Riečki Novi List« prinaša sledeče zanimive podrobnosti o razgovoru italijanskega ministra za zunanje zadeve, markiza Di San Giuliana z opatijskim županom dr. Stangerjem, ki se je vršil v sredo ob 3.15 popoldne: Minister je rekel županu: »Razumel sem, da ste me pozdravili v hrvatskem jeziku. Jezik mi ni tuj, ker sem se učil v mladosti ruski in je podoben ruskemu«. Nato je Di San Giuliano vprašal dr. Stangerja, kako je prebivalstvo Opatije, kakor mu je župan odgovoril, da so sami Hrvati in nekaj priseljenih italijanskih trgovcev. Na nadaljnjo vprašanje, če bivajo v mestu prebivalci še kakke druge narodnosti, je dr. Stanger odgovoril, da je tudi nekoliko Nemcev, kakor se je minister zahvalil za pojasnilo in izrazil svoje začudenje nad prirodno lepoto in krasnim razvojem mesta. — Vedno lepše torej! Hrvatski pozdrav, hrvatske zastave v mestu in koncem vseh koncev, kar je najstrašnejše za naše Italijane, mora Di San Giuliano — še na svoja lastna ušesa slišati, da obstoji italijanstvo Opatije, ki bi jo Italijani najrajše proglasili za svojo, pravzaprav samo iz par — priseljenih italijanskih trgovcev. Opatijski sestane je silno hud poper za naše Italijane, kajti sedaj je izvedela ne samo oficijelna Italija, ampak tudi vse italijanski narod in z njim vsa kulturna Evropa, da je avstrijsko Primorje slovansko in da so pojmi o neodrešenem Primorju samo umetni, kakor je sploh vse italijanstvo Primorja.

Skrumni po sili so postali naši Italijani. Skromni — če že ni drugače. Vest o hrvatskem pozdravu župana volosko-opatijskega na naslov italijanskega ministra za zunanje stvari jim je seveda strašno udarila na živce. Kar verjeti niso mogli v takov atentat na veličanstvo italijanstva v — italijanskih provincijah Avstrije. Prestrašno je kaj takega, da bi mogli verjeti. Neki Italijan, s katerim smo govorili o tem dogodku, je bil uverjen, da je to le tendenciozen manevar »Edinosti«, da bi za hip razveselila svoje čitatelje. Ko smo ga opozorili, da tudi »Piccolo« potrja to vest, da je župan dr. Stanger hrvatski pozdrav italijanskega ministra, je menil Italijan s kislim obrazom: Meno mal — da le ni bilo v tistem grdem slovenskem jeziku! Če jim je to v tolažbo, potem se je njihov ponos skrčil v skromne meje! Privoščamo jim prav radi: njim je v tolažbo, nam pa ne kvari veselja. Zadovoljni smo obojni. Je-li pa zadovoljstvo resnično na obeh straneh — to je drugo vprašanje. Vsaj barometer po listih v kraljevstvu kaže na viharje.

Kdo hujska Italijane na poulična lopovstva? Večkrat smo že poudarjali, da je glavni krivec na vseh onih divjaštvih, ki so jih v zadnjem času v škodo nam Slovincem ungalji po Trstu italijanski poulični razgrajaci, tržaško kamoraško časopisje, ki danzadnem na najpredrežnejši način hujska italijansko prebivalstvo na nas Slovence, ne da bi zaradi tega hujskanja zmignile državne oblasti tudi le z mezinčim. Tako je potem popolnoma lahko umljivo, da se ponavljajo danzadnem napadi na posamezne Slovence in da laška poulična druhal nemoteno zagreša svoje vandalske čine na slovenski lastnini. — Pred par dnevi smo poročali, da so dijaki laške gimnazije s trga pred protestantsko cerkvijo ob belem dnevu vdrli v Staničev tobakarno v ul. Molino piccolo in tamkaj raztrgali lepak »Edinosti«. Snočnji »Independente« je pograbil to našo vest in se čudi, kako moremo vedeti, da so bili prav gimnazijci tisti, ki so zagrešili lopovstvo, in trdi, da smo očitali vsem dijakom one gimnazije ta predrzno nesramni čin in jih tako razžalili. Povemo mu, da je prav lahko poznati mladice, ki danzadnem vse leto ob istem času hodijo vedno po isti ulici. Sicer pa je to le postranska stvar, kajti najbolj je zaslrel italijanski hujskaški list naš zaključek, da bi bila italijanska univerza v Trstu s takim dijaštvom, kakor se kaže že sedaj na srednjih šolah v Trstu, pravo gnezdo hujskaštva in pretepaštva. Zato se je pa tudi »Independente« povzpelo do naravnost zločinskega poziva na laške gimnazijce, naj gredo po vseh tržaških tobakarnah in uničijo tablice našega lista. Piše namreč dobesedno tako-le: »Če bi šlo gimnazijsko dijaštvo v resnici po tobakarnah, da uniči tablice »Edinosti«, bi ne storilo nič drugega, nego da bi dalo duška reakciji, ki bi se z ozirom na prizadeto razžalitev ne moglo več grajati!« — Tako hujska »Independente« naravnost na poškodovanje tuje lastnine! Radovedni smo le, kaj poreče na to državno pravdnistvo!

Za jutrnji koncert, ki ga priredita pod okriljem naše »Glasbene Matice« ga M. Ostapierija in G. A. Trost iz Ljubljane, vlada vseobče zanimanje. Pozivljamo slavno občinstvo, da se v obilnem številu odzove vabilu, da poleg umetniškega užitka, ki ga bo deležno, tudi moralno in materialno podpre mladega — nadarjenega slovenskega umetnika na trnjevi umetniški poti. Predprodaja vstopnic pri vratarici Nar. doma. — Sedeži po 3, 2.50, 1.50 K, stojišča po 1 K in po 50 v. Besedilo pesmi 10 vinarjev.

Srbi proti Čehom. Zagrebški dnevnik »Hrvat«, glasilo Starčevićeve stranke prava, poroča: Srbska vlada e med drugimi predložila skupščini tudi zakonsko osnovo o delniških družbah. V zakonu se nahaja tudi točka, da mora biti pri vsaki delniški družbi najmanj ena petina uradnikov — srbskega državljanstva. Kakor se traja, so dale srbski vladi povod za ta korak neke češke akcijske družbe, ki nastavljajo pri svojih podjetjih v Srbiji izključno svoje rojake, ki se drže tudi v tuji strogo onega »svoji k svojim!«.

Razstava hrvatskih ročnih del v »Narodnem domu« ostane odprta še ves ta teden z ozirom na to, da si je marsikdo še ni mogel ogledati radi neprimernege časa. Vse one torej, ki so izrazili željo, da ostani razstava odprta še nekaj časa, vabimo, da si jo v tem tednu gotovo ogledajo.

PODLISTEK.

Rdeči mln.

Roman. — Spisal Xavier de Montepin.

— Česa hočete od mene? — je zajec-ljala mlada gospa.

— Zakaj jočete, hočem vedeti.

— Kaj naj vam odgovorim na to?

— Resnico. Zakaj jočete?

— Če bi mi ne bil povedal vi, bi ne vedela, da jočem.

— Nemogoče!

— Roland, saj veste, da se nisem še nikoli zlagala.

— Toda vaša žalost mora imeti kak povod, — je odgovoril s pretečim glasom. — Če trdite, da nikdar ne lažete, pa govorite odkritosrčno. Cutite se pri meni nesrečna?

— Ali sem se kedaj pritoževala?

— Prav zato, ker se ne pritužujete, je stvar že tem hujsa. Pavlina ne usta za ostala nema, toda pogled njenih oči je govoril le prejasno:

— Kaj mi pa hočete očitati?

— Mordieu! — je začel zopet Lascars, — ljubše so mi jasno izražene tožbe, ob-

Iz Divače. Divaški mladenič priredil na belo nedeljo t. j. dne 19. t. m. običajen ples na velikem trgu pri gosp. Ivanu Obensnel na prostem. Čisti dobiček je namenjen tel. društvu »Sokol« v Divači, družbi sv. C. in M. in Z. J. Z. (Zvezi jug. žel.). V slučaju slabega vremena se bo vršil ples v sokolski telovadnici. — Pri plesu bo sviralo slavno godbeno društvo »Kraška sila« iz Sežane.

Nov park v Gorici. Na starem pokopališču je začela graditi dežela mestu nov park. Park bo obsegal polovico starega pokopališča, bo torej precej ogromen. Prostor je veljal deželo 60.000 K. Leto in leta že ne donaja tisti prostor prav nobene dobička deželi, temveč le stroške, davke, ki jih mora plačevati dežela za to zemljišče. V časih, ko govori deželni glavar pri vsaki priliki in nepriliki o slabih deželnih finančah, b. bilo pač najpametnejše, prodati za lepim dobičkom tisti prostor. Je sicer hvalavredno prizadevanje dežele, če hoče dati Gorici lep park, ali koncem koncev ni dežela za to, da gradi mestu park, temveč mestna uprava. Naj prime tisto za ušesa in naj ona magari za isto ceno kupi prostor, ne pa da dežela poleg sedanjih stroškov plačuje še nove potrebščine. Pomisliti je pa treba še nekaj. Dežela ima zabiti denar v zemljišču, od tega plačuje davke, sedaj pridejo še stroški za vzdrževanje parka in končno, ko je park gotov, ga vendar dežela ne more podreti in zazidati. Tako bo izgubil prostor tudi na ceni. Če že hoče dežela na vsak način storiti kaj za mesto, naj skrbi raje za spodobna stanovanja, za kanalizacijo, za aprovizacijo, sploh za zboljšanje mestne uprave in meščani jej bodo bolj hvaležni.

Vesti iz Istre.

Iz Kozine. G. Dekleva, trgovec je nabral, po občinski seji v Materiji, pri gosp. Kastelihu obč. glavarju, 6 K, za podružnico sv. Cirila in Metoda na Kozini.

Razne vesti.

200.000 K odškodnine je zahtevala neka jako lepa Amerikanka od nekega bogatca, ki jo je hotel poročiti, pa jej je zamolčal, da je zamorskega rodu. Mis Ana Clark je lepa, mlada bolniška strežnica in je stregla nekemu bogatemu posestniku v New Yorku za časa njegove bolezni. V tem sta se pa seznanila seveda natančneje in končno jej je bogataš ponudil zakon in lepa strežnica je tudi sprejela to ponudbo. Par dni pozneje je pa opazila, da ima Hitchens — tako se imenuje bogataš — nohte na roki rujave, ne pa rožičaste barve, in to je nezmotljivo znamenje zamorskega pokolenja. Lepa Ana je začela nato poizvedovati natančneje in je v resnici tudi dognala, da se po Hitchensovih žilah pretaka nekaj zamorske krvi. Ker pa ni poštene bele Amerikanke, ki bi se hotela poročiti s človekom zamorskega pokolenja, četudi je čisto bel, — prvotna črna barva se namreč povzrača prav rada v poznejših rodovih, — je mis Ana nemudoma odpovedala Hitchenu dano besedo. To pa še ni bilo dovolj. Tožila ga je tudi za odškodnino 250.000 K, češ da ima toliko škode, ker jej je Hitchens zamolčal svoje zamorsko pokolenje in se je zaradi tega razdrila zaroka.

Pevka rešila občinstvo panike. V Cantonu v državi Ohio v Ameriki je pred par dnevi v nekem nabito polnem kinematografu eksplodirala svetiljka in je plamen užgal tudi že zastore. Občinstvo je razburjeno skočilo pokoncu in vse je hotelo udrti proti izhodu, izgubivši popolnoma prisotnost duha. Bati se je bilo, da pride do strahovitih prizorov. Med občinstvom pa se je nahajala pevka Luiza Tetrzzini, ki ni izgubila poguma, temveč je hitro skočila na podij in začela peti. Ko je občinstvo začulo pevkin glas, je uvidelo, da ni nevarnosti, se je pomirilo in vrnilo na svoje prostore. V tem so pa tudi že pogasili ogenj. Tako je samozavestna odločnost pevkin rešila marsikomu življenje.

Osel v cenzurnem odboru. Uradniki petrograjske cenzure so vložili pred kratkim tožbo proti založniku Garjasinu zaradi žaljenja časti. Garjasin je izdal namreč razglednice, na kateri je naslikan osel, ki strašno riga, nad njim pa je nadpis: »Neodstavljeni član cenzurnega odbora«. Pri obravnavi je poudarjal obtoženi založnik Garjasin, da ni treba, da bi smatrali uradniki petrograjske cenzure tega osla ravno za svojega člana, ker je v Rusiji še nebroj drugih cenzurnih odborov. Sodišče se je zadovoljilo s tem zagovorom in je oporožilo obtoženo, kljub temu, da ni hotel povedati, kateri komisiji pripada ta osel.

Obletnica strašne katastrofe »Titanica«. Dne 15. aprila sta potekli dve leti, kar se je potopil tedanjí največji parnik na svetu »Titanica« s kapitanom Smithom, skoro vso posadko in vsemi potniki. Nad 1600 ljudi je izgubilo pri tej strašni katastrofi svoje življenje. »Titanica« je zadel na svoji prvi vožnji v Ameriko na neko ledeno goro in se potopil že tekoma pol ure.

Ljubitelji nage kulture. V Gradcu se je dogodil te dni dogodek, ki je vzbudil nemalo začudenje. Okoli 5 popoldne je prišel namreč iz deželnega dvorca starejši človek v sami srajci na ulico. Naenkrat se je zbrala okoli njega cela čreda radovednežev, nakar je odšel ljubitelj nage kulture v Stemplerjevo ulico, kjer ga je aretirala neki stražnik, ki ga je odpeljal na dvorišče tiskarne »Leykam«. Tu so mozičku nataknil na život par cunj, nato ga za spravi v zapor. Mož se ga je malo preveč nasrkal in si je najbrže hotel izbrati deželni dvorec za prenočišče.

Deželno sodišče.

Radi zločina težke telesne poškodbe.

Včeraj je sedel na zatožni klopi pred sodniki deželnega sodišča 56 letni posestnik Andrej Priž, doma iz Zaluk v Kastavski občini. Bi je obtožen zločina težke telesne poškodbe, ker je dne 25. marca l. l. v Zalukah pri Kastvu s sovražnim namenom vrge na tla ondotnega posestnika J. Ivaniča in ga potem bil s pestjo in teptal z nogami, zadavši mu na ta način poškodbo na desni nogi, vsled katere ni mogel Ivančič preko 20 dni opravljati svojih poslov.

Razpravi je predsedoval deželnosodni svetnik Lazzarich, a votanje so bildeželnosodna svetnika Pachor in Parisini in sodnik dr. Spongia. Državno pravdnštvo je zastopal dr. Zunim, a branil je obtoženca dr. Mandič.

Obtoženec je rekel, da nikakor ni zakrivil zločina, katerega mu pripisuje obtožnica. Povedal je na to, kako se je odigral ves dogodek. Ivančič je bil pijan. Ker sta se bila nekaj sporekla, je Ivančič prijel in hotel podreti na tla obtoženca, ki se je branil. Prišla je pa na to še Ivančičeva žena Uršula Ivančič in je obtoženca pahnala, vsled česar so padli na tla vsi trije. Komaj in le s težavo se je izmotal iz gruče: nikakor pa se ni doteknil Ivančiča, ne z roko, ne z nogami.

Oškodovani Josip Ivančič, zaslišan kakor priča, je potrdil, da je bil oni dan popolnoma pijan in da se ne spominja ničesar. Priča Uršula Puž, oškodovanceva žena, je izpovedala v smislu obtožnice. Enako tudi priča Ana in Antonija Puž.

Po branitelju dr. Mandiču predlagana priča Katarina Ivančič je povedala, da je videla, ko so se vsi trije: zakonska Ivančič in Andrej Puž valjali v cestnem prahu; rekla je pa, da ni videla, da bi bil Puž na kakršenkoli način udaril Ivančiča, niti ni videla, da bi ga bil teptal z nogami.

Državni pravdnik je predliral za obsodbo v smislu obtožnice, češ, da je krivda obtoženca dovolj dokazana po izpovedbi priče Uršule Ivančičeve. Branitelj dr. Jos. Mandič je pa trdil nasprotno, češ, da je dokazano, da Puž ni nikakor udaril Ivančiča in da se je ta najbrže pobil, ko so, vsled nastopa Uršule Ivančičeve, vsi trije padli na tla.

Sodišče je Andreja Puža res oprostilo obtožbe.

Javno nasilstvo.

Dne 17. februarja t. l. je 25letni volar Rudolf Rauber, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni Zgornji, šel proti domu z vozom, v katerega je bil vprežen par volov. Rauber je pa onega dne tako nerodno vozil, da je le malo manjkalo, da ni prevrnil barake neke branjevke, ki na istrski cesti prodaja pomaranče in drugo sadje. Ko je bil Rauber z vozom že blizu svojega doma, je prišel k njemu redar Josip Kugy, ki mu je velel, naj stopi z voza in mu pove svoje ime in priimek. Rauber pa tega ni hotel storiti, in ko je hotel redar za njim na dvorišče pred hišo, mu je Rauber rekel: »Če pridete na dvorišče, vas zapodim!«, nato je pa pograbil za vile in žnjimi grozil redarju: »Če ne greš odtod, te zapodim z vilami!«

Tako trdi obtožnica, ki pravi, da je Rauber s tem zagrešil zločin javnega nasilstva po § 81. kaz. zak.

Ker je pa Rauber ob tej priliki izrekel na naslov redarja še neke psovke, je bil tožen tudi prestopka razžaljenja službo vršeeega javnega funkcionarja v smislu § 312. kaz. zak.

Razpravi je predsedoval deželnosodni svetnik Lazzarich, a votanje so bili deželnosodna svetnika Pachor in Parisini in sodnik dr. Alberti. Državno pravdnštvo je zastopal dr. Tomičič, a branil je obtoženca dr. Mandič.

Dočim je obtoženec na policiji, takoj potem, ko je bil aretirán, trdil, da ni in da ni bil pijan, in dočim je pred preiskovalnim sodnikom rekel, da je bil sicer nekoliko opit, a da ve in da se popolnoma spominja, kaj je storil onega dne, je pa včeraj na razpravi trdil, da je bil oni dan popolnoma pijan, in se ne spominja prav nič onega dogodka.

Kakor priči sta bila zaslišana redarja Josip Kugy in Fran Počkar, ki sta trdila, da ni bil Rauber o oni priliki pijan, temveč le malo vinjen, ter da je dobro vedel, kaj počneja.

Sodišče je Rauberja obsodilo na tri mesece težke ječe, poostrene z enim postom na mesec.

Tožba bivšega socijalno-demokr. strokovnega tajnika v Trstu, Todeschinija, proti listu »La Perseveranza«.

Kakor smo že včeraj poročali, se je pred kratkim sredič v Trstu, v kateri se deluje kazenskega sodišča v Milanu razprava proti odvotniku Fontana in proti grofu Arrivabene vsled kazenske ovadbe bivšega strokovnega tajnika tržaških socijalno-demokratičnih strokovnih organizacij Marija Todeschinija.

Obtoženec odv. Fontana, odgovorni urednik lista »La Perseveranza«, je priznal, da je prečital, preden ga je oddal v tiskarno, članek, katerega je spisal grof Arrivabene. Bil je prepričan, da članek ne vsebuje nikakih obrekovanj, ker se je v njem le vprašavalo, da li je res, kar »Coda del Diavolo« piše o Todeschiniju, ali če je to le obrekovanje. S tem se je dajala Todeschiniju prilika, da vso stvar pojasni in da se opraviči. List je bil Todeschiniju vedno na razpolago, za kakršenkoli popravek. Bilo je ravno po državnozborskih volitvah in v Veroni so bili vsem v spominu članki, ki so jih o tržaških socijalistih pisali razni časniki, med temi veronska »Arena« in tržaška »Azione Socialista«. V teh člankih se je dolžila tržaška socijalno-demokratična stranka, da ima stike z namestništvom. V članku, ki ga je napisal grof Arrivabene za »Perseveranza«, je bil le komentiran članek, ki ga je prej priobčil »Coda del Diavolo«. Sicer je pa tudi »Coda del Diavolo« posnel isti članek iz tržinskoga lista »Alto Adige«, ki ga je priobčil še l. 1911. Slednjič je odv. Fontana rekel, da ima priče, ki dokazujejo resničnost v onem članku vsebovanih trditve, in sicer, da so bili trije gospodje v Trstu pozvani na policijo in se morali tam braniti proti obtožbi, da so organizirali importiranje laških delavcev in da se jim je ob tej priliki povedalo, da so bili pozvani tja vsled ovadbe Todeschinija.

Obtoženec grof Arrivabene je priznal, da je spisal oni članek za »Perseveranza«. Posnel ga je po »Codi del Diavolo« in se ni prej prepričal, če članek odgovarja resnici ter ga je dal ponatisniti, vprašaje resno: je li to obrekovanje, ali resnica? Sicer mu je pa bilo znano, da so že prej drugi časniki pisali v istem smislu o tržaških socijalnih demokratih in o Todeschiniju.

Zaslišan je bil nato tožitelj Mario Todeschini, ki je na dolgo in na široko opisal svoje delovanje v prid socijalne demokracije. Povedal je, kako je bil, vzlic vsem napadom po časnikih, v Veroni izvoljen za državnega poslanca, in to celo s 600 glasovi večine. Glede dogodka, radi katerega ga dolže špiceljstva, je povedal sledeče: Dne 28. julija l. 1911. mu je strokovni tajnik zveze kovinarjev Ezio Chiussi, priporočal nekega Ezija Contija, ki je bil prišel v Trst iz Rovereta in ki se je bil obrnil na Chiussia s prošnjo za pomoč, češ da nima dela in je lačen. Conti je njemu povedal, da je v Roveretu čital neki letak, v katerem se je bodrilo delavce, naj pridejo v Trst, kjer dobe dela pod dobrimi pogoji. Šel je na mestno posredovalnico za delo in tam so mu dali priporočilno pismo za nekega Pola v Trstu. Sporazumno s Chiussijem je on Contiju svetoval, naj gre k onemu Poli in, ker ni bil Conti organiziran in torej ni imel pravice do podpore, sta mu iz lastnih žepov dala malo svoto denarja. Naslednji dan je prišel Conti zopet k njemu in mu povedal, da pri Poli ni dobil ničesar. Povedal mu je Conti tudi, da je z njim prišlo v Trst več njegovih tovarišev iz Rovereta in da se vsi želijo vrniti nazaj. Ker nismo imeli mi sredstev — je dejal Todeschini — da bi jih poslali nazaj v Rovereto in ker nistem hotel, da bi jih oblast aretirala in jih potem prisilno gnala v Rovereto po odgovno, sem dogovorno s Chiussijem in drugimi prijatelji sklenil, da jih odvedem sam na policijo, ki jih je potem poslala v Rovereto. Je li to špijonaža? — Todeschini je povedal tudi, da je oni Conti na policiji pokazal ono priporočilno pismo, naslovljeno na Pola, katero je bil dobil v Roveretu. Rekel je še, da se mu zdi, da je dotični komisar rekel, da bo pozval Pola.

Nato je Todeschini prečital članek, ki ga je bil »Lavoratore« priobčil glede afere Conti, in ki ima za naslov: »Importacija italijanstva«. V tem članku je povedano, kako je Conti prišel v Trst iskat dela na podlagi onega letaka; kako je potem, prišedši v Trst, šel k Poli in kako mu je ta dal delo, ki ni bilo njemu primerno, kako so Pola, Veronese in drugi grdo ravnavali z njim in kako ga je Veronese odpodil od sebe z grožnjo, da ga dá aretirati, kako je moral vsled tega trpeti lakoto in kako se je slednjič obrnil na Chiussia. — Todeschini je prečital še popravek, ki ga je na gori omenjeni članek poslal »Lavoratoru« dr. Veronese. V tem popravku je rečeno, da je Conti lenuh, ki noče delati, temveč živeti le od podpore. Dobili so mu delo, a on je delo zapustil. Dr. Veronese, Pola in Nani so mu dali denarne podpore in mu zopet dobili dela, a zopet je zapustil delo, in ko je bil slednjič suh, se je zatekel k socijalnim demokratom.

Ko ga je predsednik vprašal, zakaj da ni tožil »Coda del Diavolo«, je Todeschini rekel, da zato ne, ker sploh ne čita nikdar tega lista, ker se mu zdi, da bi onečastil italijanstvo, če bi čital ta list. — Todeschini je nato pobijal trditve, da je socijalni demokratični stranka v Trstu vladila prijazna in trdil, da je ravno ta stranka v vedni opoziciji proti vladi. Rekel je, da ni res, da bi se bili socijalni demokrati kdaj zvezali s Slovenci. Socijalni demokrati se edini, ki uspešno branijo italijansko kulturo in sploh italijanstvo Trsta. Slovenskega socijalno-demokratiškega kandidata Petetjana je slovenska narodna stranka pobijala ravno zato, ker je bil preveč naklonjen Italijanom.

V popoldanskem nadaljevanju razprave je branitelj odv. Fabbri vprašal Todeschinija, če mu je znano, da so tržaški Slovenci na volitvah oddali svoje glasove za socijalno-demokratiške kandidate, nakar je, namesto odgovora, Todeschini vprašal Fabbrija, če ve, da so tudi italijanski liberalci glasovali za socijalne demokrate. Fabbri ga je še vprašal, če mu je znano o nekem članku »Edinosti«, v katerem se

je trdilo, da so italijanski sodrugi sužnji slovenskih sodrugov. Todeschini je pa rekel, da pokaže članek »Edinosti«, v katerem se trdi, da so italijanski liberalci sužnji socijalistov, da dokaže, da »Edinost« napada socijalne demokrate in da »Piccolo« ne prevaja iz »Edinosti« onih člankov, ki so naperjeni proti socijalnim demokratom.

Nato so bile zaslišane prve priče in sicer Chiussi, Conti in neki Petris in Aldi iz Rovereta. Conti je izpočetka trdil, da je vstopil na policijo najprej Todeschini sam, potem pa šele ostali, dočim ste pa ostali priči izjavili, da se jima zdi, da so vstopili vsi obenem. Todeschini je pripomnil, da je stopil le k vratarju sam vprašat, kam je treba iti, ker še ni bil nikdar prej na policiji.

Zasliševanje prič se nadaljuje.

Trgovina in gospodarstvo.

BORZNO POROČILO.

dne 16. aprila 1914.

Elektna borza.

Dunaj, 125 pop. Avstrijska renta 82,75, avstrijska srebrna renta 82,75, avstrijska kronska renta 82,90, ogrska kronska renta 82,05, kreditke 614.—, Anglobanka 336,50, Union 592,50, Länderbank 508.—, Bankverein 519.—, drž. žel. 709.—, Lombardi 109,50, alpinke 833,50, turške srečke 224.—, Napoleoni 19,10, marke 117,47, London kratko 24,02, Pariz 95,50. Slabo.

Dunaj, 310 pop. Avstr. rent. papir 82,75, kreditke 613,50, Lloyd 614.—, drž. žel. 709.—, Lombardi 100,75, alpinke 835,25, turške srečke 224,25, cheques Pariz 95,52. Mirno.

Trst, (urad.) Francija 95,35-95,65, Nemčija 117,25-117,70, Italija 94,90-95,15, London 24-24,05, 20 frankov 19,07-19,15, 20 mark 23,48-23,54, soverign 23,95-24,02, nemški papir 117,85-117,75, italijanski papir 95-95,40, avstr. zlata renta 102,05-102,45, avstrijska kronska renta 82,80-83,20, ogrska zlata renta 98,30-98,70, ogrska kronska renta 82,00-82,40, turške srečke 223-225.—; diskont za menice do 3 mesecev 3%, 4%, 4%, nad 3 mesece 4%, 4%, 4%.

Blagovna borza.

Budimpešta, 16. apr. Pšenica za april 12,60, maj 12,49, oktober 11,41; rž za april 10,41, oktober 8,73; oves za april 7,84, oktober 7,81; ko ruza za maj 6,90, juli 7,08. Ponedelje pšenice srednje, povprečavanja malo — Tendence trdna. Prodaje 10.000 q 5 vin. manj, zelo vzdržano.

Trst, 16. aprila. Kava Santos good average za maj 55,50-56.—, za juli 56.—-56,50, september 57.—-57,25, december 58.—-58,50, marec 58.—-58,75. Tendence mirna. — Good Rio za maj —, juli —, september —, december —, marec —.

Sladkor. Centrifug. takoj 26%, 27%, april-avgust 27%, 28%, novembar-marec 28%, 29%, melis takoj 28%, 29%, april-avgust 29%, 29,5%, nov-mar. 29%, 29,5%, concasse takoj 29%, 29,5%, kocke 29%, 30%, kristal takoj 27%, —, april-avgust —, okt.-dec. 26%, 26%, Stalno.

MALI OGLASI.

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno ti-kane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša: orislojina znaša 40 stotink.

2 mežgeta (muli z vozovi se takoj prodajata. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 383

Odda se takoj meblirana soba v ulici San Nicolò 13, II. nadl., Lamprecht. 389

Zlatarna in urarna v dobri legi in jako dobro vpeljana se proda pod ugodnimi pogoji. Pisati pod »Ura str. 340« na inseratni oddelk Edino-ti. 390

Išče se služkinjo pridno in pošteno z dobrimi spricjavali, 14 let staro, za vsako delo. Ulica Barriera 33, vrata 12. 341

Francesco Buda, zlatar Trst, ulica Soan'anta št. 1.

Prodaja srebrnih in kovinskih ur, od 4 kron dalje, uhni, prstani, verižice iz smernikakega dobrih zlat iskjučno po priloznostnih cenah. Prodaja, ku puje in menjuje z'ato, srebro in dragocnosti.

Ivrdka BUDA more pred-jati po neverjetno nizkih cenah, ker ne daje velikanskih svot za lukrativne prostore, razsvetljavo itd. itd., k r mora so čno vse plačati: ku ovalec

Anton Mahne, trgovec Priporoča si občinstvu

svojo trgovino jestvin in kolonijalnega blaga Trst, ulica dell'Istria št. 4

— s podružnico na Groti Stivalika 275. —

Vsakovrstna vina in likerji v steklenicah. — Blago vedno sveže. — Postrežba točna na dom. — Prodaja na drobno in na debelo.

ROULEAUX Ing. LUDOVIC FISCHER Ulica Moreri 72 TRST-ROJAN

IZDELUJE JEKLENE KAKOR TUDI LESENE

ROULEAUX Ima v zalogi vse potrebščine za leseno in železno ROULEAUX. Delo solidno.

ROULEAUX Ing. LUDOVIC FISCHER Ulica Moreri 72 TRST-ROJAN

IZDELUJE JEKLENE KAKOR TUDI LESENE

ROULEAUX Ima v zalogi vse potrebščine za leseno in železno ROULEAUX. Delo solidno.

ROULEAUX Ing. LUDOVIC FISCHER Ulica Moreri 72 TRST-ROJAN

IZDELUJE JEKLENE KAKOR TUDI LESENE

ROULEAUX Ima v zalogi vse potrebščine za leseno in železno ROULEAUX. Delo solidno.

ROULEAUX Ing. LUDOVIC FISCHER Ulica Moreri 72 TRST-ROJAN

IZDELUJE JEKLENE KAKOR TUDI LESENE

ROULEAUX Ima v zalogi vse potrebščine za leseno in železno ROULEAUX. Delo solidno.

ROULEAUX Ing. LUDOVIC FISCHER Ulica Moreri 72 TRST-ROJAN

IZDELUJE JEKLENE KAKOR TUDI LESENE

Odlikovana pekarna in sladničarna

MIRUSCH

Trst

Piazza San Francesco d'Assisi 7

Prodaja moko Ivrate sladčice in prepečenice (biskote) najboljše vrste, velika izbira bombonov, svež kruh trikrat na dan

Buteljke, fina deserina vina, dalmatinska in istrska vina z razprodajanjem, pivo v steklenicah. — Postrežba točna. —

Kinematograf u Rojnu:

Vsaki dan velike in interesantne predstave.

Bančni zavod v Trstu

išče praktikanta, ki je absolvirati višjo trgovsko šolo in ki je vešč slovenskega ali hrvaškega, nemškega in italijanskega jezika.

Ponudbe in prepise spricval poslati na Ins. odd. Edinosti pod šifro „Banka 2227“.

Ste se že poslužili v čevljarnici

ANTONA JAVERNIKA

v ulici Farneto št. 33?

Sprejema vsakovrstna popravila.

Alojzije Boik

Trst, ul. Belvedere 3, Tel. 342 R. VIII.

Trgovina delikates, kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. — Blago vedno sveže in prve vrste. — Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom.

V mesnici Josipa Zobec

v Trstu ul. degli Apriari št. 5 (Skorlija-Sv. Peter)

dobi se:

Goveje meso I. vrste po K 1.20, 1.36

Teletina in junčje meso po K 1.80

Perutnina po zmernih cenah. — Postrežba na dom.

Umetno - fotografski

Trst, ulica Rivo št. 42

(prilije) — pri Sv. Jakobu — (prilije)

Izveduje vane fotografske delo, kakor tudi razgled, posnetke, natančno lokalno, porcelanske plošče za vsakovrstne spominske itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Kodi odobreni gosp. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, vredenosti tudi svojemu

Umetno - fotografski

Trst, ulica Rivo št. 42

(prilije) — pri Sv. Jakobu — (prilije)

Izveduje vane fotografske delo, kakor tudi razgled, posnetke, natančno lokalno, porcelanske plošče za vsakovrstne spominske itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Kodi odobreni gosp. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, vredenosti tudi svojemu

Umetno - fotografski

Trst, ulica Rivo št. 42

(prilije) — pri Sv. Jakobu — (prilije)

Izveduje vane fotografske delo, kakor tudi razgled, posnetke, natančno lokalno, porcelanske plošče za vsakovrstne spominske itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Kodi odobreni gosp. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, vredenosti tudi svojemu

Umetno - fotografski

Trst, ulica Rivo št. 42

(prilije) — pri Sv. Jakobu — (prilije)

Izveduje vane fotografske delo, kakor tudi razgled, posnetke, natančno lokalno, porcelanske plošče za vsakovrstne spominske itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Kodi odobreni gosp. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, vredenosti tudi svojemu

Umetno - fotografski

Trst, ulica Rivo št. 42

(prilije) — pri Sv. Jakobu — (prilije)

Izveduje vane fotografske delo, kakor tudi razgled, posnetke, natančno lokalno, porcelanske plošče za vsakovrstne spominske itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Kodi odobreni gosp. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, vredenosti tudi svojemu

Umetno - fotografski

Trst, ulica Rivo št. 42

(prilije) — pri Sv. Jakobu — (prilije)

Izveduje vane fotografske delo, kakor tudi razgled, posnetke, natančno lokalno, porcelanske plošče za vsakovrstne spominske itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Kodi odobreni gosp. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, vredenosti tudi svojemu

Umetno - fotografski

Trst, ulica Rivo št. 42

(prilije) — pri Sv. Jakobu — (prilije)

Izveduje vane fotografske delo, kakor tudi razgled, posnetke, natančno lokalno, porcelanske plošče za vsakovrstne spominske itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Kodi odobreni gosp. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, vredenosti tudi svojemu

Umetno -